

Viktiga förutsättningar för att kemisk fällning ska fungera i små avlopp

Lars Lindh
Tranås Cementvarufabrik
Watersystems

Tranås Cement
Watersystems

Gustav Hedlund
Topas Vatten

TOPAS
V A T T E N

Varför kemisk fällning

- I avloppsvatten finns näringsämnen som vi vill reducera innan utsläpp till recipient
- Fosfor är ett ämne som vi vill reducera
- Fosforreduktion görs på kemisk väg – om vi vill nå upp till kraven som ställs
- Reningsverk - markbaserad

Doseringsutrustning

- Pump
- Slangar
- Kemtank
- Styrpanel

Kontroll

Pump

- Kontrollera så att pumpen snurrar som den ska
- Kontrollera inställningar (OM möjligt)
- Kontrollera doseringsmängd (OM möjligt)

Kontroll

Slangar

- Kontrollera så att slangar sitter fast där de ska
- Kontrollera så att doseringen sker på rätt/avsett ställe
- Kontrollera så att det verkligen droppar från doseringsenhet/slang
- Kontrollera så att kristaller inte bildats i slangar

Kontroll

Kemtank

- Kontrollera så att kem finns i tanken
- Kontrollera så att slangar kan suga upp kem
- Kontrollera så att kristaller inte bildats i tanken

Kontroll

Ombländning/dosering

- Kontrollera så att det sker en ombländning där fällningskemikalien tillsätts

Biobärare

- Kontrollera så att det växer en biohud på bärarmaterialet

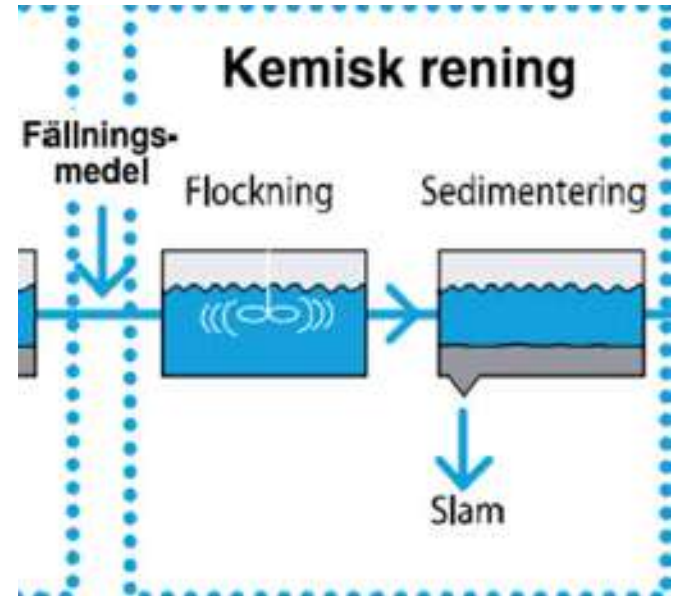

Kontroll

Kemfällning => volymx2

Slam

- Hur hanteras kemslammet
- Kontrollera slamnivåer/lagringskapacitet

När uppstår problem?

Överdosing

- Surt vatten
- Ingen fällning

Underdosing

- Höga utsläppsvärden av P_{tot}

Fosforreduktion genom kemisk fällning: i praktiken

Vad kan påverka dosering av fällningskemikalier till avloppsvattnet?

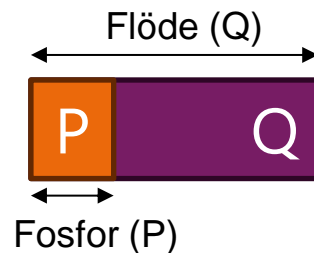
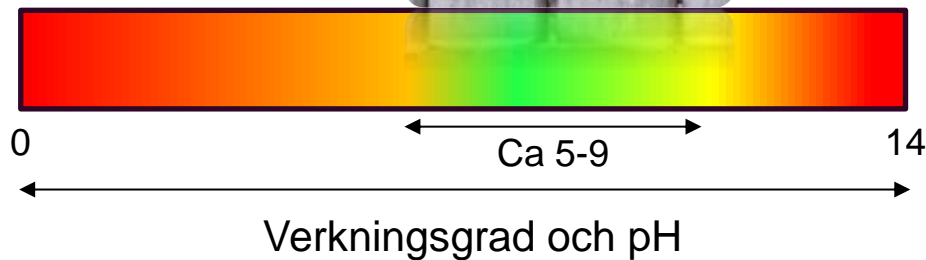
1. Yttre parametrar
2. Avloppsanläggningens tekniska utförande och förmåga (CE)

Utmaningen? Undvika överdosering!

För ett visst vatten ska vi fälla ut en viss mängd fosfor

- När går det att fälla?
- Buffring

Problem och utmaningar – i anläggningen

1. Hantera olika koncentrationer och mängd P_{tot} och Q-flöden
2. Flödesproportionell kontra tidsstyrd dosering
3. Bra funktion kräver kunskap om dricksvattnets och avloppsvattnets sammansättning över tid

Exempel 1

Samma fosformängd och varierande flöden.

Ex. badkar, inläckage...

Exempel 2

Variert fosformängd och varierande flöden.

Ex. fler besökare, fest, varierande beläggning...

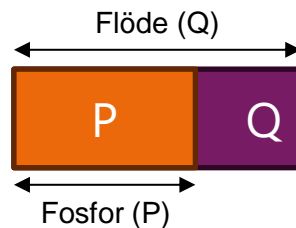

Problem och utmaningar – yttre påverkan

Saker som en standardanläggning eller dess CE-märkning inte hanterar

1. Dricksvattnets kemiska sammansättning
  - Framförallt alkalinitet – förmågan att buffra mot kemikalier
2. Hög koncentration av fosfater i avloppsvattnet
  - Inkommande $P_{\text{tot}} > 12\text{mg/l}$
  - Uppstår ofta vid enskilda avlopp, tryckavlopp, utspädning

Varierar starkt mellan driftsfall!

Vad kan man göra – yttre påverkan

Vad kan man göra med avloppsanläggningen?

1. Trimma in doseringen – mät och justera in över tid
  - I värsta fall – byt vatten
  - Återställa pH
2. Mät alkaliniteten i fällningssteget. Justera på dricksvatten eller avloppsanläggningen vid problem.
3. Flerstegsfällning i likhet med VA/kommunala anläggningar

Vad skulle en miljöinspektör kunna göra?

- Granska dricksvattenprov vid ansökan
- Kontroller första 2-3 åren
- Löpande kontroll av egenkontroll, service etc
  - Finns det kemikalier?
  - Har det inhandlats?
  - Provtagningar?

Tack!

Lars Lindh
Tranås Cementvarufabrik
Watersystems

Gustav Hedlund
Topas Vatten

